

14.6.2018

Monikulttuuriasiain neuvottelukunnan kokous

Aika 7.6.2018 klo 17:30-19:18

Paikka Vihreän liiton ryhmähuone, Valtuustotalo, Espoonkatu 4

Osallistujat Luottamushenkilöjäsenet:
Rauli Virtanen, pj
Päivi Käri-Zein
Hanna Mutanen
Natalia Smura
Eeva Sahlman
Cristian Tudose

Nuorisovaltuuston edustaja:
Salma Heib

Kaupungin hallituksen edustaja:

Yhteisöjen asiantuntijajäsenet:
Mirka Isopahkala
Minna Lähteenmäki
Marja Manninen
Stanislav Marinets klo 17:37 alkaen
Matti Peiponen
Roosa Åkerlund

Kaupungin asiantuntijaedustajat:
Teemu Haapalehto
Katariina Lappalainen, kokouksen sihteeri

Poissa:
Christina Gestrin
Ibrahim Saylir
Mikko Törnqvist
Mariam Varjonen

14.6.2018

Allekirjoitukset

Rauli Virtanen
puheenjohtaja

Katariina Lappalainen
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty:

14.6.2018

Eeva Sahlman

14.6.2018

Asiat	Liitteet	Otsikko
1		Kokouksen avaus
2		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
3		Pöytäkirjan tarkastajan valinta
4		Esityslistan hyväksyminen
5	1	Miten sote- ja maakuntauudistus muuttaa toimintaympäristöä maahanmuuttajataustaisten lasten ja perheiden näkökulmasta? muutosagentti Tiina Turkia Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma
6	2	Maahanmuuttajataustaisten lasten ja perheiden palvelujen kehittäminen, kehittämiskoordinaattori Terhi Pippuri Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma
7	3	Muut asiat
8		Kokouksen päättäminen

14.6.2018

Asiat

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 17:30.

2 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3 Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Eeva Sahlman.

4 Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

5 Miten sote- ja maakuntauudistus muuttaa toimintaympäristöä maahanmuuttajataustaisten lasten ja perheiden näkökulmasta?
muutosagentti [Tiina Turkia Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma](#)

Muutosagentti Tiina Turkia esitteli neuvottelukunnalle sote- ja maakuntauudistuksen tulevia vaikutuksia toimintaympäristöön maahanmuuttajataustaisten lasten ja perheiden näkökulmasta. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (Lape) on yksi hallituksen 26:sta kärkihankkeesta. Muutosohjelman tavoitteena on uudistaa lapsi- ja perhepalvelut niin, että ne vastaavat nykyistä paremmin lasten, nuorten ja perheiden tarpeita. Ensijaisena uudistuksessa nähdään lapsen etu ja oikeudet sekä vanhemmuuden tuki. Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmaa johtavat sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö.

Muutosohjelmassa kehittämisessä on kolme tasoa; valtakunnallinen, maakunta- sekä kuntataso. Kunnan ja maakunnan yhteistyöllä on tärkeä merkitys tulevassa uudistuksessa. Uudistuksessa selvitetään muun muassa kunnan, maakunnan ja

14.6.2018

muiden toimijoiden palvelujen yhdyspintoja ja palvelukokonaisuuksia. Maakunnat tulevat tuottamaan itse osan asukkaidensa sosiaali- ja terveyspalveluista. Maakunnan liikelaitos tulee vastaamaan muun muassa vaativimmasta erikoissairaanhoidosta ja sosiaalihuollosta. Uudistuksessa asiakas voi ottaa suoraan yhteyttä haluamaansa maakunnan liikelaitoksen toimipisteeseen ja saada sovitut palvelut sieltä. Vaihtoehtoisesti asiakas voi saada asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin, jolla hankkii tarvitsemansa palvelut. Sote-uudistuksen valmistelun ja toteutuksen tueksi on perustettu eri asiantuntijoista koostuvia valmisteluryhmiä. Valmisteluryhmät huomioivat paitsi kutakin asiakokonaisuutta myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä integraation näkökulmaa.

Lapsen paras – yhdessä enemmän hanke on pääkaupunkiseudulle keskittyvä muutosohjelman osahanke, jossa on mukana Espoo, Helsinki, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi ja Vantaa. Tiina Turkia toimii tämän pääkaupunkiseudun hankkeen muutosagenttina. Pääkaupunkiseudun kehittämisen lisäksi on meneillään Lape muu Uusimaa- hanke, jossa on mukana 18 muuta uusmaalaista kuntaa.

Pääkaupunkiseudun hankkeen tavoitteena on kehittää perhekeskustoimintamalli, joka verkostoisi lapsiperheiden palvelut toimivaksi kokonaisuudeksi. Taustalla on ajatus: kun perhe voi hyvin, lapsi voi hyvin. Tavoitteena on kehittää laadukasta ja tasalaatuista opiskeluhoitoa lisäämään lapsen ja nuorten hyvinvointia sekä erityispalveluja verkostoitumaan paremmin ja lähemmäs perheiden arkea ja peruspalveluita. Kehittämisessä on mukana kuntien lisäksi seurakunnat, järjestöt ja oppilaitokset. Pääkaupunkiseudun kehittämisessä on kaksi painopistettä: sovinnollinen eroauttaminen sekä maahanmuuttajataustaisten lasten, nuorten ja perheiden erityiset tarpeet. Hankkeessa kerätään erilaisia hyviä käytäntöjä. Hankkeen aikana on syntynyt toive, että uusmaalaiset kunnat hakisivat itselleen Unicefin Lapsiystävällinen kunta- tunnustuksen. Malli auttaa kuntia edistämään lapsen oikeuksien toteutumista ja esimerkiksi liittämään lapsivaikutusten arviointia vahvemmin mukaan kunnan päätöksentekoon. Pääkaupunkiseudun hankkeen tehtävänä on myös luoda viisi vaativamman osaamisen tukikeskusta Suomeen. Osaamisen tukikeskukset ovat yliopistosairaaloitten yhteyteen luotavia keskuksia, joihin tulee erityisen- ja vaativan tuen palveluiden asiantuntijuutta ja ohjausta.

6 **Maahanmuuttajataustaisten lasten ja perheiden palvelujen kehittäminen**, kehittämiskoordinaattori [Terhi Pippuri Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma](#)

Lapsen paras – Yhdessä enemmän, Pääkaupunkiseudun lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa tavoitteena on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin lisääminen kolmessa kehittämiskokonaisuudessa: opiskeluhoito, perhekeskus sekä erityinen ja vaativa taso. Ajatuksena on, että yhä suurempi osa lapsista ja perheistä saisi palvelunsa nk. universaaleista peruspalveluista. Suunta on viime aikoina osassa palveluissa ollut päinvastainen. Esimerkiksi lastensuojeluilmoitusten määrä kasvoi kansallisesti 15 % viime vuonna.

Pääkaupunkiseudun lape-hankkeessa painopiste on maahanmuuttajataustaisissa lapsissa ja perheissä. Tätä näkökulmaa huomioidaan kehittämistyössä koko ajan.

14.6.2018

Toinen painopiste on vanhemmuuden tuki erotilanteissa. Lape-hanke tulee päättymään tämän vuoden loppuun, mutta kehittämistyö jatkuu.

Perhekeskuksen toimintamallilla tarkoitetaan lähipalvelujen kokonaisuutta, joka sisältää lapsille ja perheille suunnatut hyvinvointia, terveyttä, kasvua ja kehitystä edistävät sekä varhaisen tuen ja hoidon palvelut. Perhekeskus tarkoittaa myös uudenlaista tapaa verkostoida hajanaiset lasten ja perheiden palvelut lapsi- ja perhelähtöiseksi kokonaisuudeksi. Sillä tarkoitetaan myös maakuntien sote-palveluiden ja kuntien palveluiden, järjestöjen ja seurakuntien toiminnan yhteen sovittavaa rakennetta. Perhekeskuskehittämisessä kehitetään esimerkiksi lasten, nuorten ja perheiden ongelmien varhaista tunnistamista ja oikea-aikaista puuttumista neuvolassa, varhaiskasvatuksessa, kouluilla ja oppilaitoksissa sekä perusterveydenhuollossa erityisesti maahanmuuttajaperheille. Tämän lisäksi kehitetään kohtaamispaikkatoimintaa, perhevalmennusta ja vertaisryhmätoimintaa.

Opiskeluhuollon kehittämiseksi toteutettavissa toimenpiteissä priorisoidaan maahanmuuttaja- ja turvapaikanhakijaperheiden ja lasten palvelujen kehittämistä. Koulun roolia pyritään vahvistamaan maahanmuuttajataustaisten lasten vanhempien linkkinä suomalaiseen yhteiskuntaan. Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämisessä pilotoidaan esimerkiksi monitoimijaisia alueellisia vanhempainiltoja, joissa vanhemmilla on mahdollisuus tutustua erilaisiin perhepalveluihin ja vapaa-ajan toimintaan. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon osalta pilotoidaan esimerkiksi Hyvä alku-tapaamismallia, jossa maahanmuuttajataustaisen uuden oppilaan perhettä tavataan mahdollisimman pian koulunkäynnin alkamisesta tavoitteena rakentaa heti alusta alkaen hyvää yhteistyötä ja luottamusta kodin ja koulun välille. Tapaamisissa kerrotaan myös eri palveluista ja tarjotaan eri kielistä materiaalia vanhemmille lapsen koulunkäynnin tukemiseksi.

Pippuri mainosti THL:n julkaisemaa [PALOMA-käsikirjaa](#), joka antaa ohjeita pakolaisten mielenterveyden tukemiseen. Käsikirja sisältää paljon tietoa ja sovellettavia toimintamalleja, joita voidaan hyödyntää esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa.

Erityisen ja vaativimman tason palveluissa kehitetään esimerkiksi perhetyön ja perhekuntoutuksen mallia traumaattisista oloista maahan tulleille perheille ja lapsille yhteistyössä perhekeskustoiminnan ja sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön kanssa. Oppimisen ja kehityksen pulmat -työryhmä on kehittänyt varhaiskasvatuksen ja koulun kuntoutuksellista työtettä, erikoissairaanhoidon konsultaatiota (jalkautumista), toimijoiden välistä tiedonkulkua ja hälytysjärjestelmiä sekä avun saantia perheille, joilla erityistä vaikeutta sitoutua tai ottaa tarjottua tukea vastaan (esim. maahanmuuttajaperheet).

7

Muut asiat

Käytiin keskustelua tulevan syksyn kokousten teemoista. Mahdollisina kiinnostavina aiheina nousi esiin muun muassa SPR:n toiminta, kaupungin liikuntapalvelut, Psykotraumatologian keskus (ent. Kidutettujen kuntoutuskeskus), Stadin osaamiskeskus sekä yritykset esim. Supercell ja Me-säätiön toiminta.

14.6.2018

Matti Peiponen jakoi kokouksessa Seurakunta kutsuu! -esitteen ([liite 3](#)), joka on pääkaupunkiseudun evankelis-luterilaisten seurakuntien yhteisen vieraskielisen työn esite. Esitteessä kerrotaan seurakuntien arabian-, englannin-, kiinan-, venäjän- ja vironkielisestä työstä eri kielillä. Painettuja esitteitä saa Matti Peiposelta matti.peiponen@evl.fi.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19:18.